

**Національна академія державного управління
при Президентіві України**

В. С. ДОРОШЕНКО

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
ЯК СУСПІЛЬНОГО ІНСТИТУТУ**

**Національна академія державного управління
при Президентіві України**

В. С. ДОРОШЕНКО

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
ЯК СУСПІЛЬНОГО ІНСТИТУТУ**

**Київ
2016**

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національної академії управління при Президентіві України
(протокол № 236/7-9 від 07 липня 2016 року)

Рецензенти:

А. Г. Пухкал, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри політичної аналітики та прогнозування Національної академії управління при Президентіві України;

О. Ю. Оржель, доктор наук з державного управління, доцент, експерт проєкту Європейського Союзу «Національний Темпус/ Еразмус+ Офіс в Україні»;

Я. Ф. Жовнірчик, доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Дорошенко В. С.

Д69

Теоретико-методологічні засади формування та функціонування соціальної політики як суспільного інституту: монографія / В. С. Дорошенко; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – К. : ПП «Видавництво «Гілея», 2016. – 224 с.

ISBN 978-617-7288-42-7

У монографії розглядаються питання вироблення сучасної концепції державного управління в соціальній сфері, інституціональні підходи щодо його дослідження, сутність, основні поняття соціальної політики як суспільного інституту. Розкрито історичні передумови виникнення соціальної політики, її інституціональні моделі, міжнародні стандарти формування та розвитку соціальної політики. Розглянуто визначальні чинники функціонування соціальної політики України, пріоритетні напрями та шляхи її реформування в контексті євроінтеграції.

Для фахівців у галузі державного управління, науковців, викладачів, студентів.

УДК 35–027.21/.22–043.83:304.42–048.23:316.3/4

ISBN 978-617-7288-42-7

© Дорошенко В. С., 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	5
Розділ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК СУСПІЛЬНОГО ІНСТИТУТУ	
1.1. Проблеми і завдання вироблення сучасної концепції державного управління в соціальній сфері.	7
1.2. Інституціональні підходи до досліджень у системі державного управління	25
1.3. Зміст, призначення, становлення держави як базового інституту управління	30
1.4. Інституціональна структура суспільства (формальні і неформальні інститути)	49
1.5. Сутність, основні поняття, головні напрями соціальної політики	81
Розділ 2. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК СУСПІЛЬНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВИ	
2.1. Елементи та суб'єкти соціальної політики у минулих формах суспільного управління	104
2.2. Інституціоналізація норм соціальних відносин у добу Просвітництва та XIX ст.	107
2.3. Новітні форми і тенденції інституціоналізації соціальної політики у XX – на початку XXI ст.	111
Розділ 3. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИРОБЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇЇ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ	
3.1. Міжнародні стандарти формування та розвитку соціальної політики	120
3.2. Стандарти та особливості інституціональних трансформацій соціальної політики європейських країн	127
3.3. Інституціональні моделі та принципи соціальної політики країн Європи	139
3.4. Людиноцентричність у соціальній політиці сучасних демо- кратичних держав	146

**Розділ 4. ВИЗНАЧАЛЬНІ ЧИННИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ**

4.1. Соціально-духовні аспекти формування та функціонування соціальної політики	150
4.2. Ціннісні засади суспільного розвитку та соціальної політики ..	154
4.3. Особливості і перспективи соціальної політики в умовах сталого розвитку.	160

**Розділ 5. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ТА ШЛЯХИ
РЕФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ЯК СУСПІЛЬНОГО ІНСТИТУТУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

5.1. Євроінтеграційні цільові орієнтири України в контексті соціальної політики	169
5.2. Соціальний розвиток як важливе завдання і провідний напрям реформування соціальної політики України.	174
5.3. Реформування соціальної політики в умовах децентралізації та демократизації суспільних інститутів	200
Висновки	209
Список використаних джерел	214